

Cecylia Iwaniszewska

Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 28 maja 2010 r. do 23 maja 2011 r.

Rocznik Toruński 38, 267-276

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Działalność Towarzystwa Miłośników Torunia w okresie od 28 maja 2010 r. do 23 maja 2011 r.

Cecylia Iwaniszewska

1. Członkowie Towarzystwa

Towarzystwo Miłośników Torunia liczy obecnie 154 członków, z czego w kole śródmiejskim 115 osób, w sekcji krótkofalowców 20 osób, w kole podgórskim 19 osób. W okresie sprawozdawczym do Towarzystwa wstąpiło 6 osób: Piotr Birecki, Krystyna Łakomska, Kamila Maj, Barbara Mydlak, Kazimierz Pamuła, Urszula Zaborska. Z grona członków i działaczy Towarzystwa odeszli m.in.:

- 10 czerwca 2010 r. Helena Sikora, 89 lat, długoletni członek ToMiTo, mieszkanka Starówki, zawsze bardzo zainteresowana sprawami Starego Miasta Torunia,
- 30 września 2010 r. Helena Pruszkowska, 84 lata, skarbnik Towarzystwa w latach 1987–1993, aktywny członek jury w dorocznym konkursie „Toruń w kwiatach” w latach 1994–2010,
- 3 marca 2011 r. dr Henryk Baranowski, 90 lat, bibliograf, autor wielu artykułów i bibliografii: Kopernika, Torunia, Pomorza, Wilna, laureat medalu ToMiTo „Złote Astrolabium” w 2003 r.,
- 25 marca 2011 r. dr Olga Nikonowicz, 80 lat, historyk sztuki, kustosz Muzeum Okręgowego w Toruniu.

2. Walne zebrania i władze Towarzystwa

Na Walnym Zebraniu w dniu 23 maja 2011 r. wybrano nowe władze Towarzystwa. Zarząd tworzą: prezes i redaktor „Toruńskiego Słownika Biograficznego” – Krzysztof Mikulski, wiceprezesa – Karola Ciesielska i Zbigniew

Nawrocki, sekretarz – Cecylia Iwaniszewska, skarbnik – Piotr Birecki, redaktor „Rocznika Toruńskiego” – Agnieszka Zielińska, przewodniczący sekcji historycznej – Janusz Tandecki, przewodniczący sekcji krótkofalowców – Mariusz Thomas, członkowie Zarządu – Adam Czermiński, Krzysztof Kopiński, Kamila Maj, Wiesław Nowosad, Waldemar Rozynkowski, Michał Targowski, Anna Ziemełwska, przewodnicząca koła podgórskiego – Ludmiła Stadnicka-Kozłowska.

Komisja Rewizyjna pozostała w niezmiennym składzie: przewodnicząca – Stefania Sieracka, członkowie – Jolanta Wasiewska i Andrzej Warot. Sąd Koleżeński pozostał również w niezmiennym składzie: przewodnicząca – Maria Szczerbiak, członkowie – Leszek Kotlewski i Sławomir Pułkownik.

W okresie sprawozdawczym Zarząd odbył 5 zebrań protokołowanych, a Prezydium zbierało się 2 razy dla załatwienia bieżących spraw. Komisja Rewizyjna zebrała się 15 marca 2011 r. w obecności sekretarza i kierownika biura dla dokonania oceny działalności Zarządu. Sąd Koleżeński nie zbierał się, gdyż nie było spraw wymagających działania.

Doroczne Walne Zebranie Sprawozdawczo-Wyborcze odbyło się 23 maja 2011 r. w Sali Kinowej Ratusza Staromiejskiego. W zebraniu udział wzięli: prezydent miasta Michał Zaleski, dyrektor Wydziału Kultury Urzędu Miasta Zbigniew Derkowski, wiceprezes Towarzystwa Przyjaciół Ciechocinka Jerzy Sobierajski, prezes Toruńskiego Towarzystwa Morskiego Benedykt Grabowski, natomiast marszałek województwa Kujawsko-Pomorskiego Piotr Całbecki przysłał list z życzeniami dalszej owocnej pracy.

Prezes K. Mikulski wręczył wyróżnienia przewodnikom PTTK: dyplom „Przewodnika Roku 2010” otrzymała Grażyna Mohn-Potęga, a dyplomy Honorowego Przewodnika odebrali przewodnicy o wieloletnim stażu – Beata Chomicz, Norbert Kuffel, Gabriela Rolbiecka, Krystyna Szczerbiak, Zbigniew Woyda, Czesław Krzyżykowski, Halina Mazurkiewicz. W imieniu uhonorowanych osób głos zabrała Beata Chomicz, która powiedziała m.in.: „przewodnictwo stało się naszą pasją, staraliśmy się tak pokazać Toruń, aby turyści wyjeżdżali z przekonaniem, że jest to jedno z najpiękniejszych miast”.

Biurem Towarzystwa kieruje pracująca na pół etatu Joanna Danuta Horyza, prowadząca również księgowość. Biuro mieści się na I p. budynku zajmowanego przez Fundację Generał Elżbiety Zawackiej przy ul. Podmurnej 93. Użytkowanie lokalu o powierzchni 13,5 m² jest bezpłatne, natomiast opłata za wodę, ogrzewanie i oświetlenie wynosi 200 zł miesięcznie. Biblioteka Towarzystwa, licząca obecnie 648 tomów, oraz wszystkie wydawnictwa znajdują się w tym samym pomieszczeniu biurowym.

Stroną internetową Towarzystwa zajmują się Wiesław Nowosad i Joanna Danuta Horyza. Strona dostępna jest pod adresem: www.tomito.cba.pl

3. Działalność Towarzystwa

Trzy główne domeny działania Towarzystwa w ciągu minionego roku to współdziałanie z władzami miasta, popularyzacja wiedzy o Toruniu wśród jego mieszkańców oraz wydawanie publikacji związanych z dawną i obecną historią miasta.

Współdziałanie z władzami miasta

Na tradycyjny doroczny konkurs „Toruń w kwiatach” wpłynęło w ubiegłym roku 107 zgłoszeń. Komisja w składzie: przewodnicząca Karola Ciesielska i członkowie – Jadwiga Kręciszewska i Helena Pruszkowska z ramienia ToMiTo oraz ogrodniczki Wiesława Dudzińska i Lilia Kowalska, oceniała toruńską Starówkę w dniu 14 lipca 2010 r., a pozostałe dzielnice w dniach 25 i 26 lipca 2010 r. Komisja przyznała 36 nagród pierwszych, 36 nagród drugich, 15 nagród trzecich oraz 16 wyróżnień. Uroczyste wręczenie nagród odbyło się dnia 11 października 2010 r. w Sali Mieszkańskiej Ratusza Staromiejskiego z udziałem prezydenta miasta Michała Zaleskiego, który wręczył trzy specjalne nagrody – statuetki „Flisaka”, wyrażając wdzięczność za możliwość „spotkania z tymi, co kochają kwiaty w Toruniu, którzy co roku decydują się na pracę dla ukwiecenia swego miasta”. Nagrody pochodziły z dotacji z Urzędu Miasta, a także od redakcji „Nowości”.

Dzięki współpracy Karoli Ciesielskiej z Wydziałem Środowiska i Zieleni Urzędu Miasta w parku przy ulicy Poznańskiej zainstalowano pamiątkowy głaz. Ma na nim zostać umieszczona tablica z nazwiskami mieszkańców Podgórze, którzy zginęli w wyniku eksplozji wagonów z amunicją w dniu 24 stycznia 1945 r. Pełną listę ofiar wybuchu ustaliła i opracowała Karola Ciesielska.

Tradycyjną kwestę na cmentarzu św. Jerzego zorganizowano w dniu 1 listopada 2010 r. przy współudziale Wydziału Współpracy Zewnętrznej i Informacji Urzędu Miasta. Na drózkach cmentarnych kwestowało w ciągu kilku godzin około 40 osób, byli to członkowie Zarządu ToMiTo, członkowie Zarządu Miasta Torunia z prezydentem Michałem Zaleskim, a także przedstawiciele świata nauki i kultury. Zebrano kwotę 15 047 zł. Ofiarodawcom wręczano kolorowy folder z zaznaczoną lokalizacją dotychczas odnowionych nagrobków oraz biogramami osób, których nagrobki będą odnawiane. W ubiegłym roku dokończono odnawianie nagrobka prof. Mieczysława Limanow-

skiego, prof. Bronisława Jamontta oraz malarki adiunkt Felicji Kossowskiej. Odbiór odnowionych obiektów odbył się 26 listopada 2010 r. Organizacją prac renowacyjnych na cmentarzu zajmował się członek Zarządu Arkadiusz Kierys. Renowacja nagrobków na cmentarzu św. Jerzego odbywała się w ramach praktyk studenckich prowadzonych pod kierunkiem prof. Jadwigi Łukaszewicz przez studentów Wydziału Sztuk Pięknych UMK. Stanem zniszczenia nagrobków osób zasłużonych dla miasta znajdujących się na toruńskich cmentarzach zajmowali się członkowie Zarządu: Arkadiusz Kierys, Zbigniew Nawrocki, Waldemar Rozynkowski, Cecylia Iwaniszewska, do których dołączyła Kamila Maj, kustosz Biblioteki Głównej UMK. Spotkania odbyły się w dniach 18 marca 2011 r. i 12 maja 2011 r.

Współpraca Towarzystwa z władzami miasta ma miejsce także przy nazewnictwie toruńskich ulic. Z ramienia Zarządu Towarzystwa Krzysztof Kopiński i Cecylia Iwaniszewska brali udział w pracach Komisji Kultury, Promocji i Turystyki Rady Miasta związanych z nazewnictwem. Uczestniczyli w posiedzeniu Komisji w dniu 15 czerwca 2010 r. i Rady Miasta w dniu 2 września 2010 r. Udzielali konsultacji w sprawie 2 ulic w październiku 2010 r. oraz 3 ulic w lutym 2011 r. Dla nazw związanych z nazwiskami przygotowywane były biogramy, a dla ulic w nowych osiedlach dokonywano wizji lokalnych.

Z inicjatywy Rady Miasta i Towarzystwa Miłośników Torunia na Rynku Staromiejskim pojawił się źródło upamiętniający Henryka Strobanda, zasłużonego burmistrza miasta w XVI w., którego 400-lecie śmierci obchodzone uroczyście w grudniu 2009 r.

Popularyzacja wiedzy o Toruniu

W ramach organizowanego przez Karolę Ciesielską cyklu „Wieczorów Toruńskich” odbyły się następujące spotkania:

- 18 października 2010 r. Malarstwo Janiny Rachwald (1896–1979), zwiedzanie wystawy „Fantazyjne pejzaże” z komentarzami autorek wystawy Bożeny Olszewskiej i Aleksandry Janysz oraz zajęciami plastycznymi Marii Pokrzywnickiej w Muzeum Etnograficznym,
- 18 listopada 2010 r. Bartłomiej Łyczak, prelekcja o XVIII-wiecznych ołtarzach z kościoła Świętojańskiego w Toruniu,
- 29 listopada 2010 r. Krzysztof Mikulski, promocja 6. tomu „Toruńskiego Słownika Biograficznego”, w ramach XVI. Festiwalu Książki,
- 2 grudnia 2010 r. Janina Huppenthal i Stanisław Frankowski, prelekcja „Towarzystwo Bibliofilów im. Joachima Lelewela swojemu miastu”, w ramach XVI. Festiwalu Książki.

W dniu 15 września 2010 r. Towarzystwo było współorganizatorem spotkania w Domu Muz na Podgórzu przy ulicy Poznańskiej 52. Z okazji wystawy poświęconej 85-leciu obecności siostr serafitek na Podgórzu odbyło się spotkanie z Tadeuszem Zakrzewskim, członkiem honorowym Towarzystwa, połączone z promocją wznowionego wydawnictwa *ToMiTo 450 lat Toruńskiego Podgórza*.

W dniu 29 września 2010 r. wiceprezes Karola Ciesielska i sekretarz Cecylia Iwaniszewska wręczyły medal Towarzystwa „Złote Astrolabium” dr. Hubertowi Czachowskiemu, dyrektorowi Muzeum Etnograficznego, przyznany tej instytucji uchwałą Walnego Zebrania ToMiTo w dniu 27 maja 2010 r. Uroczystość odbyła się w czasie otwarcia Zjazdu Polskiego Towarzystwa Ludoznawczego w Muzeum Etnograficznym.

W dniu 9 listopada 2010 r. Towarzystwo zorganizowało wspólnie z Muzeum Okręgowym w Toruniu Debatę Kandydatów na Urząd Prezydenta Torunia w wyborach samorządowych 2010 r. Pytania przygotowali Zbigniew Nawrocki i Czesław Niedzielski, udział wzięło czterech kandydatów.

Towarzystwo włączyło się w organizowane przez Stowarzyszenie „Nasz Podgórz” obchody Dni Podgórza 2011 r. W dniu 18 maja 2011 r. wykład pt. „Starostwo dybowskie w XV–XVII wieku” wygłosił Krzysztof Mikulski w Wyższej Szkole Filologii Hebrajskiej.

Popularyzacji wiedzy o Toruniu wśród najmłodszego pokolenia służy od wielu lat konkurs „Czy znasz Toruń?” ogłaszany za pośrednictwem „Nowości”. Przygotowaniem pytań oraz oceną odpowiedzi zajmowała się Karola Ciesielska. W okresie sprawozdawczym odbyły się 2 edycje konkursu, w październiku 2010 r. oraz w lutym 2011 r. Nagrodami były książki zakupione przez ToMiTo z dotacji Urzędu Miasta.

Z osobą laureatki „Złotego Astrolabium” nr 1 z 1980 r. – Wandy Szuman – związana była uroczystość 30-lecia Zespołu Szkół Nr 16 przy ul. Dziewulskiego, noszącego imię zasłużonej torunianki. W spotkaniu, które odbyło się 1 kwietnia 2011 r., uczestniczyła Cecylia Iwaniszewska.

Zakończenie XIX. Konkursu na prace magisterskie i dyplomowe o tematyce toruńskiej odbyło się 25 lutego 2011 r. w Sali Kinowej Ratusza Staromiejskiego w obecności wiceprezydenta miasta Ludwika Szuby. Komisja w składzie: przewodniczący – Janusz Tandecki, członkowie – Wiesława Kwiatkowska i Krzysztof Kopiński, ustaliła następujący podział nagród:

– w kategorii prac historycznych:

I nagroda – mgr Żaneta Bonczkowska „Mennica toruńska od drugiej połowy XIV wieku do 1454 roku. Lokalizacja – Personel – Funkcjonowanie”,

II nagroda – mgr Paweł Smolak „Gospodarka finansowa miasta Torunia w świetle ksiąg kamlarskich w latach 1703–1756”,

III nagroda – mgr Anna Armatowska „Życie polityczne Torunia w latach 1989–1991”,

wyróżnienie – mgr Bartosz Kaczyński „Dzieje hokeja na lodzie w Toruniu w latach 1924–1939”,

wyróżnienie – mgr Paweł Nowakowski „Społeczeństwo wobec władzy w Polsce Ludowej ze szczególnym uwzględnieniem klasy robotniczej. Casus niedziałających w opozycji pracowników przedsiębiorstw toruńskich w latach 1983–1989”,

wyróżnienie – mgr Marcin Swobodziński „Tumult toruński 1724 roku w historiografii polskiej i niemieckiej XIX wieku”,

– w kategorii prac z historii sztuki i konserwacji zabytków:

I nagroda – mgr Dobrochna Herczyńska „Architektura kamienicy przy ulicy Żeglarskiej 7 w Toruniu, jej przemiany i problematyka konserwatorska”,

II nagroda – mgr Agata Chrostowska „Nowo odkryte gotyckie malowidło ścienne w formie retabulum z kościoła Świętych Janów w Toruniu”,

III nagroda – mgr Katarzyna Zawadzka „Toruński zamek krzyżacki a miasto – semantyka architektury feudalnej i miejskiej”,

wyróżnienie – mgr Cezary Kamil Lisowski „Nurt dekoracyjny w architekturze dwudziestolecia międzywojennego w Toruniu”,

wyróżnienie – mgr Iwona Pielachowska „Budynek banku przy ul. Szerokiej 14 w Toruniu na tle innych rozwiązań tego typu oraz jego problematyka konserwatorska”,

wyróżnienie – mgr Michał Witkowski „Dokumentacja prac konserwatorskich. Dwanaście rysunków architektonicznych ratusza toruńskiego”,

– w kategorii prac z socjologii:

wyróżnienie – mgr Marta Bzura „Napisy na murach w centrum miasta Torunia – analiza treści”,

– w kategorii prac z informacji naukowej i bibliologii:

II nagroda – mgr Larysa Szmelter „Dzieła autorów starożytnych w oficynie księgarskiej Jana Fryderyka Hauensteina i ich recepcja na gruncie toruńskim w I połowie XVIII wieku”,

– w kategorii prac archeologicznych:

I nagroda – mgr Aleksandra Grzyb „Próba interpretacji obrządku pogrzebowego na przestrzeni XIV–XIX wieku na przykładzie cmentarza przy kościele św. Jakuba w Toruniu”,

wyróżnienie – mgr Alicja Marika Lubowicka „Życie codzienne na zamku krzyżackim w Toruniu w świetle źródeł archeologicznych i historycznych”.

Popularyzacją wiedzy o Toruniu i otaczającym regionie zajmowała się także Sekcja Krótkofalowców, działająca pod przewodnictwem Mariusza Thomasa. Sekcja uruchomiła stację okolicznościową w grudniu 2010 r. z okazji 777-lecia nadania Toruniowi praw miejskich oraz w lutym 2011 r. z okazji urodzin Mikołaja Kopernika. Wydrukowane zostały specjalne okolicznościowe karty krótkofalarskie będące potwierdzeniem nawiązania łączności z innymi stacjami w kraju i za granicą.

Jak co roku członkowie sekcji brali udział w dorocznej kweście na cmentarzu św. Jerzego w dniu 1 listopada 2010 r.

Działające na Podgórzu Koło ToMiTo pracuje pod przewodnictwem Ludmiły Stadnickiej-Kozłowskiej, współpracując z Domem Muz przy ul. Poznańskiej 52 przy organizacji imprez w lewobrzeżnym Toruniu.

Działalność wydawnicza

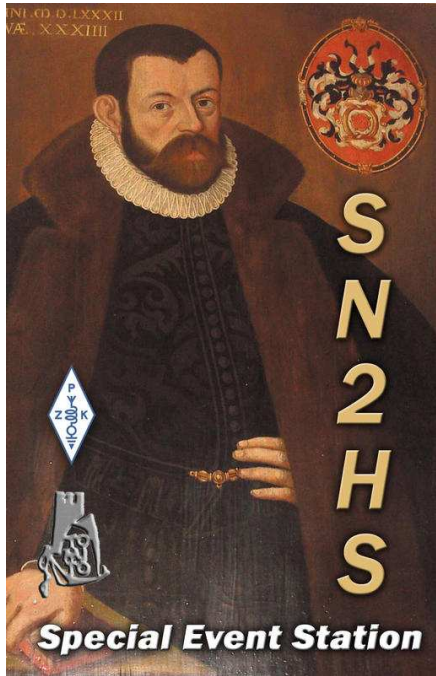
W okresie sprawozdawczym ukazały się następujące wydawnictwa (z pomocą finansową Gminy Miasta Toruń):

- Rocznik Toruński, tom 37, pod redakcją Agnieszki Zielińskiej, wydany wspólnie z UMK,
- Toruński Słownik Biograficzny, tom 6, pod redakcją Krzysztofa Mikulskiego, wydawany wspólnie z UMK,
- Magdalena Niedzielska, Krystyna Sulkowska-Tuszyńska, Agnieszka Górzyńska, *Cmentarz św. Jakuba*, pod redakcją Krzysztofa Mikulskiego, opublikowane przez oficynę wydawniczą Adama Marszałka,
- Magdalena Niedzielska, *Cmentarz żydowski*, opublikowane przez oficynę wydawniczą Adama Marszałka, przy pomocy finansowej Fundacji Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego,
- Henryk Stroband (1548–1609), *burmistrz toruński*, praca zbiorowa pod redakcją Krzysztofa Mikulskiego, seria „Biblioteka ToMiTo”, opublikowana wspólnie z oficyną wydawniczą Adama Marszałka,
- Piotr Kowalski, *Rynek Staromiejski i jego mieszkańcy w XIX wieku. Zagadnienia socjotopografii*, seria „Biblioteka ToMiTo”, opublikowana wspólnie z oficyną wydawniczą Adama Marszałka,
- Aleksandra Kortas, *„Befestigte Kneipe”. Toruńskie lokale gastronomiczne i hotele w XIX i na początku XX wieku w świetle ksiąg adresowych i lokalnej prasy*, seria „Biblioteka ToMiTo”, opublikowana wspólnie z oficyną wydawniczą Adama Marszałka,
- Krzysztof Mastykarz, *Czas wolny i rozrywka w Toruniu, Chełmnie, Grudziądzu i Brodnicy w XIV–XVI wieku*, seria „Biblioteka ToMiTo”, opublikowana wspólnie z oficyną wydawniczą Adama Marszałka,

- Urszula Zaborska, *Bibliografia Torunia za lata 1994–2010* wstępne opracowanie (etap I),
– Arkadiusz Kierys, *Folder o cmentarzu św. Jerzego*, z biogramami osób, których nagrobki będą restaurowane, opublikowany wspólnie z Urzędem Miasta z okazji kwesty na cmentarzu.

* * *

Kończąc sprawozdanie z działalności Towarzystwa Miłośników Torunia pragniemy podziękować za pomoc udzielaną nam przez liczne instytucje, a więc: władze miasta z prezydentem Michałem Zaleskim i przewodniczącym Rady Miasta Marianem Frąckiewiczem, Uniwersytet Mikołaja Kopernika z rektorem prof. Andrzejem Radziwińskim, Fundację Generał Elżbiety Zawackiej z prezesem Dorotą Zawacką-Wakarecy, Muzeum Okręgowe z dyrektorem dr. Markiem Rubnikowiczem, Archiwum Państwowe z dyrektorem dr Beatą Herdzin, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków z dyrektorem Mirosławą Romaniszyn, Fundację Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego z siedzibą w Warszawie oraz redakcję „Nowości”. Przy organizowaniu konkursu „Toruń w kwiatach” swoją pomocą służyły nam jak zawsze firmy „Patio” i „Skwer”. Chcemy także gorąco podziękować wszystkim osobom biorącym udział w kweście na cmentarzu św. Jerzego w dniu 1 listopada 2010 r. za poparcie naszej inicjatywy renowacji zniszczonych nagrobków i za cierpliwe zbieranie datków na ten cel. Naszą wdzięcznością pragniemy także objąć wszystkich ofiarodawców, coraz hojniej wspierających kwestę na cmentarzu.

WAZ: 15 - ITU: 28 - LOC: J093GA - SPPA: P-TM

Polish Special Event Station

SN2HS

Henryk STROBAND (14.11.1548 20.11.1609)
 mecenas sztuki, bibliofil, kolekcjoner,
 humanista. Długoletni burmistrz toruński,
 (sześciokrotny nadburmistrz, pięciokrotny
 burgrabia królewski w Toruniu), twórca
 Gimnazjum Akademickiego w Toruniu,
 współtwórca kodyfikacji prawa chełmińskiego
 i miejskiego, reformy szkolnictwa. Autor
 koncepcji przebudowy ratusza
 staromiejskiego, budowy nowoczesnych
 fortyfikacji miejskich, zbrojowni oraz nowego
 mostu na Wiśle.

QSL Cards pse via SP2PTU (OT PZK Nr 26)

REMARKS:

.....

.....

.....

.....

Karta potwierdzenia nawiązanej łączności przygotowana przez Sekcję Krótkofalowców ToMiTo z okazji 400-lecia śmierci Henryka Strobanda

Karta potwierdzenia nawiązanej łączności przygotowana przez Sekcję Krótkofalowców ToMiTo z okazji 777-lecia Miasta Torunia